

A magyar megújulóenergia-szektor szervezetei szerint „a napenergia a tiszta, független és békés energiája Magyarországon veszélybe került”

A naperóművek csatlakozási lehetőségének leállítása az ország érdekeivel szöges ellentétben áll, veszélybe sodorva ezzel egy egész szektort, a széndioxid-mentes gazdaság mielőbbi elérésének valószínűségét és korlátozva az ország önellátási esélyeit is – írja a magyar napenergia szektor három meghatározó szervezete, a MANAP, az MNNSZ és az MSZIT Palkovics László Miniszternek címzett nyílt levelében.

A 2022. május 3-án a kapacitás-közzétételi eljárás keretében megjelent nulla szabad kapacitást mutató áramszolgáltatói dokumentumok sokkolták a napelemes iparág szereplőit. A közzétételi eljárás eredményét a napelemes szakma nem tudja másképp értelmezni, mint, hogy a közzétételi eljárást megelőző több, mint egy évnyi csatlakozási szüneteltetés és várakozás után immár határozatlan időre a hálózati szolgáltatók felfüggesztették a naperóművek csatlakozásának lehetőségét.

Több, mint három évvel ezelőtt az ország zöldítési céljai között akkor rendkívül ambiciózus napelemes tervek jelentek meg (Energiastratégia, NEKT, stb.): 2030-ra 6.5 GW, 2040-re 12 GW napelemes termelő kapacitást vízionolálva. Az azóta eltelt időszakban egyértelművé vált, hogy a hazai és nemzetközi piaci folyamatok és a technológiai fejlődés eredményeképpen ezek a célok jóval hamarabb is elérhetők, mint az akkori várakozások előrejelezték, így idén év végére akár összesen 4 GW megépített kapacitással is számolhatunk úgy, ami évi 6-700 MW új kapacitás létesítését jelenti az elmúlt években.

A magyar energiastratégiai célok között megfogalmazott tiszta, okos és megfizethető energia korábban csak távlati álomképe mára valósággá vált. A napenergia tiszta, a napenergia termelő berendezések okosak és tavaly ősz óta a várhatóan hosszú távon fennmaradó energiapiaci tendenciák meg is erősítették, hogy a napenergia a legolcsóbb újonnan telepíthető energiaforrás. Ezt a 2021-es támogatási konstrukciók (METÁR) során igényelt minimális, vagy nulla támogatási összegek már a gyakorlatban is bizonyították.

A piac változásaihoz és a technológia dinamikus fejlődéséhez az országok jelentős része gyorsan igazodott és meglátva a lehetőséget a megújuló energia arányának még gyorsabb növelésében, a közelmúltban felülvizsgálták korábbi, akár csak 1-2 évvel ezelőtt felállított céljaikat, hogy minél hamarabb elérhessék a karbonmentes gazdaságot. Meggyőződésünk, hogy Magyarországnak is szükséges és elengedhetetlen lépés a jelenlegi megújuló energiához kapcsolódó célokat ambiciózusabbá tenni és ismét a világ élbolyába kerülni ezen a téren.

A napenergia hasznosítás világszintű fejlődésével és a szektor ezen szegmensének világviszonylatban is megfigyelhető növekedésével eddig lépést tartó magyar szektor több éven keresztül fejlődhetett töretlenül egy olyan stabil iparágat létrehozva, amely sok ezer ember megélhetését biztosította, illetve az általa termelt olcsó áram hatása igen jelentős minden villamosenergia-intenzív ipari szektorban. A korábban említett egy éves erőművi fejlesztési stop még elfogadható volt a szektor számára, azzal a premisszával, hogy az ígérekhez híven az átalakított rendszerben tovább tudja folytatni a megkezdett projekteket, illetve további új

projektek fejlesztése válik lehetővé. Ezen feltételek viszont láthatólag nem teljesültek, ami így elkerülhetetlenül károkat fog okozni mind a megújuló energiatermelő szektornak, mind a magyar gazdaságnak is, és egyben megtöri szakemberek karrierjét és kilátástalan helyzetbe hozza a prosperáló és stratégiaileg fontos területen aktív, jellemzően magyar kis- és középvállalkozásokat. A bizonytalanság, illetve a kapacitásstop okozta károk felmérhetetlenek jelenleg is, ám amennyiben ez a helyzet tovább tart, úgy annak komoly kihatásai lehetnek az aktuális piaci villamosenergia árakra is, melyek további növekedése jelentős többletforrások bevonását teszi elengedhetlenné a rezsicsökkentés fenntartásához.

Az Ukrajnában zajló háború hatásai okán fontosnak tartjuk azt is megemlíteni, hogy az energiafüggetlenség minden korábbinál jelentősebb téma és ennek elősegítésében kiemelt szerep jut a megújuló energiaforrásoknak, nélkülük ez nem biztosítható érdemben. A teljeskörű energiafüggetlenség jelenleg rövidtávon nem elérhető számunkra, de minden egyes itthon telepített kapacitás közelebb visz minket ezen cél eléréséhez.

A kapacitástenderen kiírt 0 MW szabad kapacitás arra mutat rá, hogy a fenti célokkal vagy nincsenek tisztában magyar villamosenergia hálózatot üzemeltető cégek, vagy a céljaik és motivációs faktoraik nincsenek összhangban velük, amit rendkívül problematikusnak látunk. A tavaly szeptemberben módosított MAVIR Üzemi Szabályzat, majd az idén februárban változott Elosztói Szabályzatok átmeneti intézkedései eredményeképpen jelentős kapacitásoknak kellett felszabadulniuk a hálózaton. Mivel a transzparencia jelenleg nincs biztosítva a kapacitást igénylők felé, ezért nem értjük, hogy lehet az, hogy jelenleg nincs szabad kapacitás az időjárás-függő megújulóknak részére, holott néhány hónappal ezelőtt még több GW szabad kapacitás volt odaígérve.

Szükség van arról is szó, amelyeket területi monopóliumok kezelnek, elfogadhatatlan az az információs vákuum ami a szabad és lekötött kapacitások, azok számításai kapcsán jelenleg tapasztalható. Azon túl, hogy 0 MW a szabad kapacitás, a szektor szereplőinek szükséges lenne ismernie az alábbiakat:

- mennyi kapacitás szabadult fel a fent említett átmeneti intézkedések eredményeképpen?
- mennyi a lekötött kapacitás (működő és építés/fejlesztés alatti bontásban)?
- pontosan milyen háttérszámítások vezettek a 0 MW szabad kapacitáshoz?
- milyen képlet alapján számolnak a Hálózati Engedélyesek? Amennyiben a számolási módszerük elavult, úgy milyen változtatásokat terveznek az elkövetkező 2-3 hónapban, hogy a következő eljárásokon értékelhető mennyiségű szabad kapacitás álljon rendelkezésre?
- milyen fejlesztések és mikor várhatók a magyar villamos energia hálózaton, illetve ezek mekkora szabad kapacitást fognak jelenteni?
- létezik a mentességi kritériumok vállalása esetén egyedi igénybejelentés lehetősége naperóművek részére — mikor és milyen változások várhatók ezen a téren ahhoz, hogy naperóművek is teljesíthessék ezen kritériumokat?

Az iparág számára elengedhetetlen, hogy a fenti kérdésekre válaszok mellett hosszútávú biztosítékokat is kapjon, hogy a fejlesztések a következő eljárás során zavartalanul

folymatódhassanak, ugyanis ezen visszajelzések elmaradása esetén az Magyarország egyik legprosperálóbb iparága kerül súlyos helyzetbe.

Fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy 2010 óta nem engedték új szélerőművek létesítését, holott a szabályozási problémákra pozitív hatással lenne további szélerőművek telepítése. A szélerőművek mind napi szinten, mind éves szinten jól kiegészítik, illetve kiegyenlítik a naperőművek termelését. A naperőművek csak nappal termelnek, míg a szélerőművek egész nap - de leginkább a reggeli és esti időszakban- emellett a naperőművek nyáron termelnek legtöbbit, amíg a szélerőművek a téli időszakban.

A két technológia együttes használata pozitívan hat a kiszabályozási igényre, együttes telepítésük több megújuló energiaforrás hasznosítását teszi lehetővé a magyar villamosenergia rendszerben, hozzájárulva az ambiciózus megújulás célszámok mielőbbi eléréséhez.

A magyar befektetők és kivitelezők, amelyek jelentős naperőműves beruházásokat terveztek a múltban és terveznek a jövőben, ezeket a projekteket állami támogatások nélkül, piaci alapon teszik, így is lendítve a hazai gazdaságot. Szükségesnek látjuk, hogy a transzparencia mihamarabb jelentős mértékben javuljon és az iparág jövője tervezhető legyen. Javasoljuk a döntéshozóknak, hogy az eddigi VET-et érintő módosítások helyett egy teljesen új Megújuló Energia törvény keretében legyen szabályozva a terület, ahol már figyelembe vannak véve a Megújulók a struktúra kialakításánál is, ezzel méltó helyére emelve a zöldenergiát jogalkotói és szabályozói szinten is.

A három legnagyobb hazai megújuló energiaipari szakmai szervezet, a MANAP, az MNNSZ és az MSZIT együttes erővel kívánja támogatni Magyarország megújuló energia törekvéseit, szakmai javaslatainkkal elősegíteni, hogy korszerű technológiákkal, támogatások nélkül tudjuk mielőbb növelni hazánk villamosenergia termelését. Kiváltva ezzel a drága és kockázatos energiaimportot, jelentősen növelve a tiszta, okos, megfizethető, független és békés energia arányát.

Tisztelettel javasoljuk, hogy a jelen kapacitás-közzétételi eljárás már most levonható tanulságai kapcsán minél hamarabb felülvizsgálatra kerüljenek a hazai megújuló energia célok, kérjük bevonásunkat az egyeztetésekbe, illetve kérjük, hogy kerüljön összhangba a megújuló iparág, illetve a teljes magyar villamosenergia hálózat fejlesztése és szabályozási igényei. Kérjük egyúttal, hogy a gazdaságfejlesztési célokat szem előtt tartva és a jogalkotót is bevonva egy iparági konzultáció keretében mihamarabb párbeszéd indulhasson a témában, megelőzendő az iparág gyors hanyatlását.

Budapest, 2022.05.20.

Kiss Ernő
MNNSZ

Lendvay Péter
MSZIT

Szolnoki Ádám
MANAP